

КОНТРОЛНО ТЕЛО, ЈП ЕПС ОГРНАК РБ КОЛУБАРА, ЗА КОНТРОЛИСАЊЕ ИНСТАЛАЦИЈА И УРЕЂАЈА ЗА ГАШЕЊЕ ПОЖАРА

Драган Савић¹, Анђелко Јанковић², Дарко Радишић³

Резиме: Редовно контролисање инсталација и уређаја за гашење пожара су гарант да ће сви пожари, који се уоче у почетној фази, бити угашени. За ово редовно контролисање, потребно је имати акредитовано (од стране АТС-а) Контролно тело, које има прибављено овлашћење (од стране МУП-а) за обављање ових послова. Овај рад ће укратко приказати којим је путем ЈП ЕПС, Огранак РБ Колубара ишао да би прибавио поменути акредитацију и овлашћење за рад Контролног тела. Хронолошким приказом обавеза, али и насталих проблема, помоћи ћемо и олакшати будућим заинтересованима који буду кренули у послове формирања Контролног тела.

Кључне речи: Редовно контролисање, Контролно тело, акредитација АТС-а, овлашћење МУП

CONTROL BODY, JP EPS BRANCH OF RB KOLUBARA, FOR CONTROL OF FIRE EXTINGUISHING INSTALLATIONS AND DEVICES

Abstract: Regularly controlled installations and fire extinguishing systems are a guarantee for all fires, which are learned in the initial phase, to be extinguished. For this regular control, it is necessary to have an accredited (by ATS) Control body, which has obtained the authorization (from the Ministry of Police) to perform these tasks. This paper will briefly show the way in which the JP EPS, the Branch of RB Kolubara went to obtain the mentioned accreditation and authorization for the work of the Control Body. A chronological presentation of the obligation, but also of the problems that have arisen, helping and facilitating future interested parties who will start the work of forming the Control Body.

Keywords: Regular management, Control body, ATS accreditation, authorization from the Ministry of Police

1. УВОД

ЈП ЕПС Огранак РБ Колубара у свом пословању посвећује велику пажњу заштити од пожара. Као највећи произвођач угља лигнита у Републици Србији, сразмерно се брине и о улагањима у инсталације, уређаје, опрему и средства за заштиту од пожара. [1] Постављене инсталације и уређаји гарантују, да ће у свим објектима и технолошким процесима, пожари који настану, бити угашени у почетној фази, а штета сведена на минимум. Поред правилне употребе инсталација и уређаја, потребно је да се врши њихова контрола, како је и предвиђено Законом о заштити од пожара, како би се обезбедила потпуна поузданост. [2] Ову контролу може обављати правни субјект коме је утврђено од стране националног тела за акредитацију (АТС), да испуњава захтеве за послове оцењивања усаглашености (тј. добијање Сертификата о акредитацији). Такође, по добијању овог сертификата правни субјект подноси захтев за добијање овлашћења МУП РС, Сектору за ванредне ситуације. Када се добије Решење од стране МУП-а, тек тада правни субјект може обављати послове контролисања инсталација и уређаја за гашење пожара. Овај рад ће делом појаснити како је настало Контролно тело РБ

¹ спец.струк.инж. Директор Контролног тела, ЈП ЕПС, ОГРНАК РБ Колубара Лазаревац, dragan.savic@rbkolubara.rs

² магистар, Руководилац Сектора за БЗР и ЗОП, ЈП ЕПС, ОГРНАК РБ Колубара Лазаревац, andjelko.jankovic@rbkolubara.rs

³ мастер инж.маш. Водећи контролор Контролног тела ЈП ЕПС, ОГРНАК РБ Колубара Лазаревац, darko.radisic@rbkolubara.rs

Колубара (КТ РБК) по фазама, и какви су се проблеми појављивали до добијања свих потребних дозвола и сагласности за рад.

2. ИДЕЈА

Идеја о формирању КТ РБК јавља се током 2017. године када су одређене чињенице узете у обзир. Као прво, Огранак РБ Колубара има дугу традицију и искуство у сервисирању и раду са апаратима за почетно гашење пожара и инсталацијом хидрантске мреже, а као друга чињеница, узет је финансијски део. Овај део се односи на велика улагања у услугу контролисања уређаја и инсталација од стране других правних лица. Пресудна чињеница за формирање КТ РБК била је та што Огранак РБ Колубара има у власништву преко 5500 апарата за почетно гашење пожара (са тенденцијом даљег раста) и око 1000 хидраната. [3] Чињенице су показале пуну оправданост формирања КТ РБК, и то за контролу:

- Инсталација хидрантске мреже за гашење пожара,
- Мобилних уређаја за гашење пожара.

Ови послови планирани су да се обављају на територији, свим погонима и технолошким процесима у Огранку РБ Колубара.

3. ФОРМИРАЊЕ КОНТРОЛНОГ ТЕЛА РБ КОЛУБАРА

На основу члана 4 и 5 Правилника [4] послове контролисања инсталација хидрантске мреже и мобилних уређаја за гашење пожара може обављати правно лице које је, сагласно посебном закону, акредитовано за вршење одређених послова оцењивања усаглашености али које испуњава и следеће услове:

- Уписано у Регистар привредних субјеката,
- Има потребан број запослених,
- Простор у закупу или у власништву и
- Опрему, уређаје и алате у власништву

3.1 Упис у Регистар привредних субјеката

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ Београд, Огранак Рударски басен Колубара је правно лице које је уписано у Регистар привредних субјеката.

3.2 Потребан број запослених

Како је донета пословна одлука о формирању овог тела, а претходно сагледане горе поменуте чињенице, одмах се кренуло у проналажење кадровских решења. Систематизацијом радних места у Огранку РБ Колубара уз сагласност пословодства, предвиђено је да ово Контролно тело има следећи састав:

- **Директор**(лице које поседује лиценцу за израду главног пројекта заштите од пожара за делатност А),
- **Технички руководиоца** (лице које поседује лиценцу за израду главног пројекта заштите од пожара за делатност А),
- **Представник руководства за квалитет** (лице које поседује лиценцу за екстерног водећег проверивача система менаџмента према стандарду SRPS ISO 17020/2012,
- **Водећи контролор**(лице које поседује лиценцу за израду главног пројекта заштите од пожара за делатност А) и

7. МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА БЕЗБЕДНОСНИ ИНЖЕЊЕРИНГ
ПОЖАР, ЖИВОТНА СРЕДИНА, РАДНА ОКОЛИНА, ИНТЕГРИСАНИ РИЗИЦИ И
17. МЕЂУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА И ЕКСПЛОЗИЈА

- **20 контролора.**

Водећи рачуна да запослени задовоље одредбе Правилника [4] које се односе на стечено образовање, посебан стручни испит и лиценцу за израду главног пројекта заштите од пожара за делатност А.

3.3 Простор у закупу или у власништву

Огранак РБ Колубара у свом власништву има просторије које су у потпуности задовољиле Правилник [4] а које су морале да се претходно прилагоде, адаптирају и припреме, како би се привеле намени, то су:

- Радионица (слика 1.),
- Приручни магацин за смештај резервних делова (слика 2.), и
- Административни део (слика 3).

Слика 1. Радионица КТ РБК

Слика 2. Приручни магацин за смештај резервних делова КТ РБК

Слика 3. Административни део КТ РБК

3.4 Опрема, уређаји и алати у власништву

Како је и предвиђено Правилником [4] КТ РБК је морало испунити посебне услове техничке опремљености тј. морало је обезбедити опрему, уређаје и алате, за послове контролisanja инсталација хидрантске мреже за гашење пожара:

- Две млазнице са засун вентилом пречника $\text{Ø}16 \text{ mm}$ за спољашњу и $\text{Ø}12 \text{ mm}$ за унутрашњу инсталацију хидрантске мреже са манометрима,
- Редуцир (прелазне) спојке $\text{Ø}52/75 \text{ mm}$ и $\text{Ø}75/110 \text{ mm}$,
- Две следеће спојке $\text{Ø}52 \text{ mm}$ и $\text{Ø}75 \text{ mm}$,
- Мерач протока воде,
- Хидрантски наставак,
- Стоп сат (штопераца),
- Хидрантски кључ за надземни хидрант са четвртком,
- Универзални кључ за надземни хидрант,
- Два универзална кључа за спојке,
- Клешта са сопственим идентификационим знаком за пломбирање хидрантских ормарића,
- Пумпе нормалног притиска за испитивање цева,
- Два цева за испитивање хидранта $\text{Ø}52 \text{ mm}$ и $\text{Ø}75 \text{ mm}$,
- Када за испитивање и прање потисних цева,
- Уређај за талкирање цева,
- Уређај за сушење цева.

За послове контролisanja мобилних уређаја за гашење пожара предвиђена је следећа опрема, уређаји и алати:

- Сет алата који обухвата кључеве, клешта, стеге и друго,
- Клешта са сопственим идентификационим знаком за пломбирање,
- Момент кључ са потребним наставцима за притезање,
- Вагу за контролу тежине бочица са погонским гасом,
- Вагу за контролу тежине пуњења и укупне тежине преносних апарата,
- Вагу за контролу тежине пуњења и укупне тежине превозних апарата,
- Пумпу за претакање CO_2 са опремом за пуњење апарата и уређајем за пуњење бочице са погонским гасом,

7. МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА **БЕЗБЕДНОСНИ ИНЖЕЊЕРИНГ**
ПОЖАР, ЖИВОТНА СРЕДИНА, РАДНА ОКОЛИНА, ИНТЕГРИСАНИ РИЗИЦИ И
17. МЕЂУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА **ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА И ЕКСПЛОЗИЈА**

- Пумпу, прикључци и уређаји за хидраулично испитивање појединих типова и врста резервоара апарата када ово испитивање у погледу компетенције испитивача није обухваћено посебним прописом,
- Уређај за испитивање и регулацију сигурносних вентила и манометара,
- Уређај за пражњење и пуњење апарата прахом,
- Уређај за пуњење и стављање под притисак апарата под стални притисак,
- Уређај за пуњење бочица погонским гасом,
- Прикључке за хидраулична испитивања CO₂, резервоара, затварача, савитљивих цеви,
- Сто за испитивање сигурносних вентила.

За набавку горе наведене опреме, уређаја и алата морао се спровести поступак јавне набавке. КТ РБК приступило је спровођењу ове набавке а за испоручиоца свега горе наведеног изабрано је правно лице „ИПОН СИСТЕМ“ д.о.о. Земун као најповољнији понуђач. [5] На доле датим сликама (4-8) су неки од горе наведених уређаја од поменутог испоручиоца.

Слика 4:

Рампа за испитивање и сервисирање свих типова посуда „S“ апарата и свих типова CO₂ посуда на ХВП са стегама, манометрима и припадајућом одговарајућом опремом. Састоји се од електричне пумпе до 100 бара за испитивање посуда ПП апарата типа „S“ и хидрантских цева (IBMG 1050). Електричне клипне пумпе за испитивање на ХВП посуда CO₂ апарата до 400 бара (IBMG 1025). Уређај за сушење тела апарата и хидрантских цева, након испитивања на ХВП.

Слика 5:

Претакање CO₂ из амбалажне боце у ПП апарате типа CO₂ и пуњење бочица ПП апарата типа "S". Електромоторне клипне пумпе за претакање течног угљендиоксида у бочице и посуде CO₂ апарата свих величина уређаја за пуњење бочица CO₂ од S1 до S12 свих произвођача.

Слика 6:

Уређај за транспорт прашкастих материја (уређај за пражњење и пуњење ПП апарата типа „S“ прахом).

Слика 7:

Завојно клипна пумпа за испитивање вентила и мембрана сигурносних вентила са уграђеним носачима вентила.

Слика 8:

Клешта за пломбирање, гарнитура кључева.

4. АКРЕДИТАЦИЈА

Поступак акредитације обухвата следеће активности које су дате кроз шест фаза [6] :

- Фаза 1 – Подношење пријаве за акредитацију,
- Фаза 2 – Преиспитивање пријаве за акредитацију,
- Фаза 3 – Припрема за оцењивање,
- Фаза 4 – Оцењивање,
- Фаза 5 – Доношење одлуке о акредитацији,
- Фаза 6 – Оцењивање ТОУ у циклусу акредитације.

Фаза 1: Поднета је пријава за акредитацију са припадајућим документима у облику и на начин како је предвиђено Пријавом (налази се на званичном сајту АТС-а).

Фаза 2: АТС врши преиспитивање да ли може да се изврши оцењивање у смислу способности, компетентности и расположивости одговарајућих ресурса.

Фаза 3: У овој фази АТС одређује тим за оцењивање и реализује прелиминарну посету телу.

Фаза 4: Ово је фаза када именовани тим за оцењивање кроз преглед документације и оцењивање усаглашености, спроводи пословно оцењивања усаглашености. КТ РБК извршило је припрему документације које је доставило именованом тиму на увид, а део ових докумената (интерних)побројан је доле,и то:

- Пословник о квалитету контролног тела,
- Процедура контролисања,
- Процедура за набавку и пријем опреме и потрошног материјала,
- Процедура за проверу мерно контролне опреме и уређаја и поступање у случају отказа,
- Процедура за интерну проверу система менаџмента контролног тела,
- Процедура спровођења корективних и превентивних мера,
- Процедура управљања документима,
- Процедура обезбеђења обука и надзор над особљем,
- Процедура преиспитивања од стране руководства,
- Процедура за контролу неусаглашене услуге,
- Процедура за руковање предметима који се контролишу и имовином корисника,
- Процедура управљања записима,
- Процедура издавања завршних докумената о контролисању,
- Процедура за подуговање,
- Процедура поверљивости и чувања пословне тајне,

7. МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА БЕЗБЕДНОСНИ ИНЖЕЊЕРИНГ
ПОЖАР,ЖИВОТНАСРЕДИНА,РАДНАОКОЛИНА,ИНТЕГРИСАНИРИЗИЦИ И
17. МЕЂУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗАШТИТА ОДПОЖАРА И ЕКСПЛОЗИЈА

- Процедура за приговоре и жалбе корисника,
- Процедура за рад информационог система,
- Процедура управљање идентификационим средствима,
- Упутство за контролисање мобилних уређаја за гашење пожара,
- Упутство за контролисање инсталације хидрантске мреже за гашење пожара,
- Упутство за израду докумената.

Поред горе поменутих (интерних) докумената КТ РБК доставило је именованом тиму и остала тражена документа.

Фаза 5: Одлуку о акредитацији доноси директор АТС-а на основу предлога Комисије за акредитацију. На основу препоруке тима за оцењивање именована Комисија разматра предмет и даје предлог одлуке о акредитацији која је основ за коначну одлуку о акредитацији. Након тога, АТС издаје се Одлука о акредитацији и сертификат о акредитацији са припадајућим Обимом акредитације. Акредитованом телу за оцењивање усаглашености се даје симбол акредитације на коришћење, чија је употреба дефинисана.

Фаза 6: Циклус акредитације обухвата 4 године, током кога АТС прати да ли акредитовано тело за оцењивање усаглашености задовољава захтеве за акредитацију кроз реализацију различитих активности (оцењивања, преглед документације и сл.). У циљу реализације поменутих активности формира се Програм оцењивања који обухвата активности које ће предузимати АТС у циклусу акредитације. У циљу обнављања акредитације спроводи се поновно оцењивање.

По добијању одлуке и сертификата о акредитацији са обимом подноси се захтев МУП-у за добијање овлашћења за обављање послова контролисања. Поред овог захтева подноси се и следеће:

- Сертификат и Обим акредитације,
- Доказ о основу коришћења простора за рад,
- Извод из Регистра АПР,
- Уверење о еталонирању,
- Списак опреме, уређаја и алата у власништву,
- Докази о посебној стручној оспособљености, образовном профилу, уговори о раду и МА обрасци запослених.

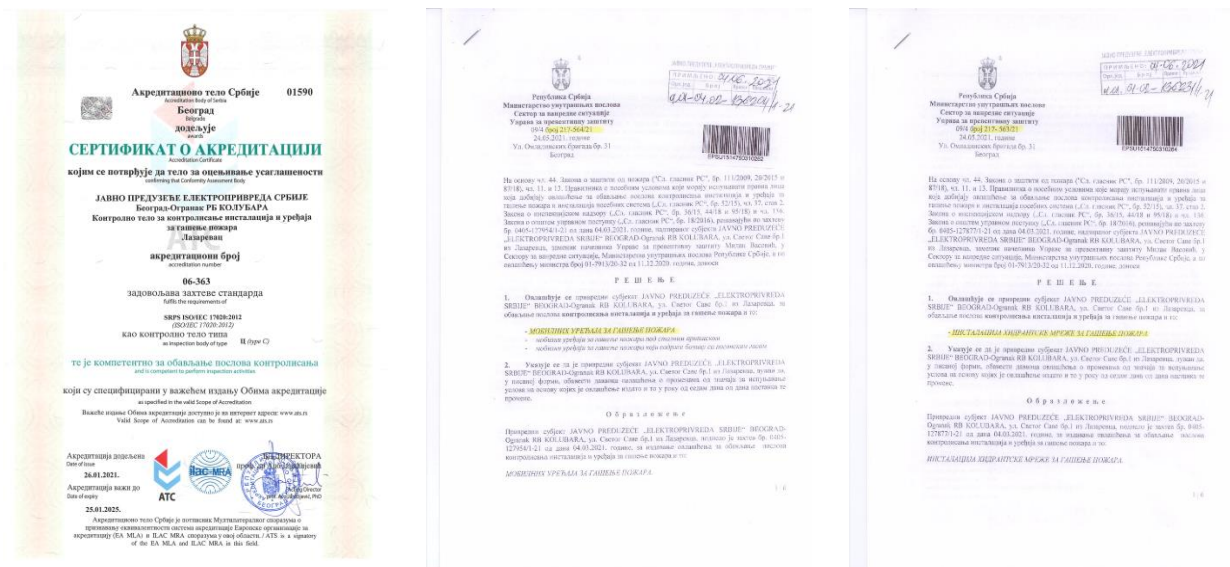
Овлашћени радници МУП-а, Управе за превентивну заштиту изласком на лице места утврђују испуњеност прописаних услова а на основу чињеница сачињавају Записник, након чега се издаје Решење којим се даје овлашћење КТ РБК за обављање послова контролисања (слика 9.).

5. ЗАКЉУЧАК

Ово је био само кратак приказ активности, фаза и корака које су предузете од стране КТ РБК како би се добиле дозволе за рад. Под овим дозволама подразумевамо сертификат о акредитацији (АТС) и овлашћење за рад (МУП). У почетним фазама припреме за формирање КТ РБК није се могло наслутити да ће наступити дуга пауза од око годину дана изазвана пандемијом (COVID 19). Ова пауза нас није обесхрабрила и зауставила, напротив, она нам је дала неку нову енергију да ове послове припреме (који нису ни мало лаки) одрадимо са много више сигурности и самопоуздања него када смо били на почетку овог пута. Ово скромно искуство и проблеме са којима смо се сусретали, радо ћемо поделити са заинтересованим колегама, који ће као правни субјекти кренути у формирање Контролног тела за горе поменути врсту контролисања.

7. МЕЂУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА БЕЗБЕДНОСНИ ИНЖЕЊЕРИНГ
ПОЖАР,ЖИВОТНАСРЕДИНА,РАДНАОКОЛИНА,ИНТЕГРИСАНИРИЗИЦИ И
17. МЕЂУНАРОДНА КОНФЕРЕНЦИЈА ЗАШТИТА ОДПОЖАРА И ЕКСПЛОЗИЈА

Слика 9. Сертификат о акредитацији и Решења о овлашћење за обављање послова контролисања КТ РБК

ЗАХВАЛНОСТ:Свим колегиницама, колегама и осталим људима који су нас прерано напустили.

6. ЛИТЕРАТУРА

- [1] www.eps.rs/cir/kolubara
- [2] Законозаштитиодпожара („Сл. гласник РС“, бр. 111/2009, 20/2015, 87/2018 и 87/2018-др.закони)
- [3] ЕПС Енергија КОЛУБАРА, број 44/јул 2021
- [4] Правилник о посебним условима којима се морају испуњавати правна лица која добијају овлашћење за обављање послова контролисања инсталација и уређаја за гашење пожара и инсталација посебних система („Сл. гласник РС“, бр.52/2015 и 59/2016)
- [5] <https://www.iponsistem.com>
- [6] <https://www.ats.rs>